

**HEDEMORA KOMMUNS
KVALITETSREDOVISNING
LÄSÅRET 2010/2011**

-

Förskola

Förskoleklass, grundskola F-6, fritidshem

Grundskola 7-9

Grundsärskola, träningskola

Gymnasieskola, gymnasiesärskola

Vuxenutbildning, SFI

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Organisation av utbildningsverksamheten	4
Förskolan och pedagogisk omsorg	4
Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem.....	5
Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan	5
Vuxenutbildningen och SFI	5
Grundfakta - statistik.....	5
Skolverkets jämförelsetal	5
Enskilda förskolor och grundskolor	10
Elevhälsan	11
Organisation och resurser.....	11
Underlag för utvärdering.....	11
Händelser/utveckling under året.....	12
Förskolan och pedagogisk omsorg	12
Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem.....	12
Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan	13
Vuxenutbildningen.....	13
Resultat och måluppfyllelse	14
Nationella mål	14
Normer och värden.....	14
Utveckling och lärande/Kunskaper	14
Ansvar och inflytande	15
Förskola/Skola och hem	15
Övergång och samverkan	15
Skolan och omvärlden/Utbildningsval – arbete och samhällsliv	15
Uppföljning, utvärdering och utveckling/Bedömning och betyg.....	15
Förskolechefens/Rektors ansvar.....	16
Modersmålsstöd och undervisning.....	16
SKL:s jämförande frågor.....	16
Kommunala mål och målområden	17
Förskolan och pedagogisk omsorg.....	17
Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem.....	17

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan	20
Vuxnas lärande	20
Elevhälsan	21
Arbetsmiljö.....	21
Miljö	21
Jämställdhet.....	21
Uppföljning av likabehandlingsplaner	22
Sammanfattning och förslag till förbättringsområden	23

Inledning

Enligt *Skollagen (SFS 2010:800)* ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Kommunens kvalitetsredovisning skall omfatta såväl kommunalt bedriven skolverksamhet som kommunalt bedriven förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Arbetet med kvalitetsredovisning skall främja kommunernas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna syftar även till att ge information om verksamheten och dess måloppfyllelse. De skall också innehålla en bedömning av om de nationella målen har nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen kommer att vidta. I kvalitetsredovisningarna skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måloppfyllelse redovisas. Redovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. (Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m., 1997:702)

Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen för varje enhet.

Varje enhet ska i likhet med huvudmannen systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Organisation av utbildningsverksamheten

Utbildningen i Hedemora kommun omfattar verksamhet från förskola till vuxenutbildning. Förskola och grundskolan har varit indelat i 4 rektorsområden. Läsåret 2011-2012 genomförs en omorganisation av verksamheten.

I kommunen finns dessutom fristående förskolor och grundskolor, Annaskolan, förskolan Snödroppen och Olympicaskolan med tre förskolor samt en fristående förskola, Noas Ark.

Förskolan och pedagogisk omsorg

Hedemora kommun erbjuder verksamhet i form av förskola och pedagogisk omsorg för barn i åldern 1-5 år. Kommunen kan, i mån av plats, även erbjuda barnomsorg på obekvämtid. Förskolorna fördelades under läsåret 2010-2011 i tre områden, Centrum, Husby och Landsbygd. Varje område har haft en områdeschef/rektor samt en eller två rektorer. På varje förskola finns dessutom arbetslagsledare som fungerat som länk mellan rektor och personal.

Till område Centrum hörde fem förskolor: Regnbågen, Stallgården, Svedjan, Tunet och Älgen. Område Husby har haft ansvaret för tre förskolor: Ekorren, Smedby förskola och Stjärnsunds förskola. Fyra förskolor har tillhört område Landsbygd: Bikupan, Björkbacken, Kristallen och Smultronstället.

Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem

Grundskoleverksamheten inom utbildningsförvaltningen har varit indelat i fyra rektorsområden.

Fyrklöverskolan och Stureskolan, båda F-6 skolor, har tillhört område Centrum. Område Landsbygd har omfattat Vikmanshyttans skola, Västerby skola och Garpenbergs skola, alla F-6 skolor. Jonsboskolan, Smedby skola och Stjärnsunds skola, F-6 skolor har tillhört område Husby. Dit har också Jonsboskolan 7-9 hört. Vasaskolan, 7-9 i centrala Hedemora har varit ett eget område. Vasaskolan har haft 1,5 rektor under detta läsår. Övriga områden har haft 2-3 rektorer som ansvarat för både förskolan och grundskolan samt grundsärskolan.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Martin Koch-gymnasiet är kommunens enda gymnasieskola. Den leds av gymnasiechef/rektor och ytterligare en rektor samt intendent som alla ingår i skolans ledningsgrupp.

Vuxenutbildningen och SFI

Hedemora Lärcentrum, som leds av rektor, har ansvar för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, SFI Särvox, Uppdragsutbildning, Servicefunktion mot högskolestuderande samt Yrkesvux.

Grundfakta - statistik

Utbildningsförvaltningens driftbudget för 2010 var 318 676 tkr och för 2011: 309 976 tkr.

Skolverkets jämförelsetal

Barnomsorg, totalt

Variabler			
	2010	2009	2008
Barn 1-12 år, antal i kommunen	1748	1740	1705
Antal inskrivna barn i omsorg på obekväma tider 1-5 år	5	3	4
Antal inskrivna barn i omsorg på obekväma tider 6-12 år	1	1	1
Barn 1-5 år, andel av befolkningen i barnomsorg	94	89	88
Barn 6-9 år, andel av befolkningen i barnomsorg	72	73	76
Barn 10-12 år, andel av befolkningen i barnomsorg	17	15	21

Pedagogisk omsorg

Variabler		
	2010	2009
Barn i pedagogisk omsorg 0-12 år, totalt antal	38	43
Barn (%) 1-5 år med stöd/träning i modersmål	0	0
Barn (%) 1-5 år med annat modersmål än svenska	0	0
Barn i pedagogisk omsorg 0-3 år, andel av alla inskrivna	55	60
Barn, antal per anställd	5,4	5,4
Anställda, andel med utbildning för arbete med barn	86	88
Personal totalt	7	8
Kostnad (kr) per inskrivet barn (källa: Kommunblad)	100 400	94 900

Fritidshem

Variabler			
	2010	2009	2008
Inskrivna barn totalt antal	488	487	529
Antal inskrivna barn i kommunal verksamhet (källa: Procapita 15 okt 2010/2009)	384	384	
Barn 6-12 år, antal i kommunen 15/10	1014	1023	1033
Barn 6-9 år, andel av befolkningen i fritidshem	71	72	75
Barn 10-12 år, andel av befolkningen i fritidshem	17	15	21
Barn, antal per årsarbetare, kommunalt fritidshem	15,5	15,4	15,7
Årsarbetare, andel m ped. högskoleutb. kommunalt fritidshem	70	63	63
Årsarbetare, antal, kommunalt fritidshem	24	25	27
Antal män (källa: Kommunblad SIRIS 2010)	3,64		
Kostnad (kr) per inskrivet barn (källa: Kommunblad)	45 200	45 100	43 100

Förskola

Variabler			
	2010	2009	2008
Barn 1-5 år, antal i kommunen	734	717	672
Antal inskrivna barn per årsarbetare	6,3	6	6
Barn (%) 1-5 år med annat modersmål än svenska	13	10	2
Barn (%) 1-5 år med annat modersmål än svenska, därav andel med modersmålsstöd	0	0	0
Barn 0-3 år, andel av inskrivna	56	54	51
Barn 1-5 år, andel i förskola	88	83	80
Barn per årsarbetare, kommunal förskola	6,2	6,1	5,9
Årsarbetare, andel (%) med annan utbild. för arb. med barn, komm. regi	34	39	0
Årsarbetare, andel med pedagogisk högskoleutb., komm. regi	60	58	99
Årsarbetare, antal i kommunal regi	86	84	79
Män i förskolan	0	0	
Kostand (kr) per inskrivet barn (källa: Kommunblad)	112 000	115 300	113 000

Förskoleklass

Variabler			
	2010	2009	2008
Elever (%) med annat modersmål än svenska	3,4	0	3,2
Elever (%) med annat modersmål än svenska, därav andel m. modersmålsstöd	0		0

Elever, andel med stöd/träning i modersmål			
Elever, andel 5-åringar	0,9	0	0
Elever, antal i förskoleklass (källa: andel flickor http://siris.skolverket.se)	117 44% flickor	121 48% flickor	126
Årsarbetare i huvudmannens skolor, andel m fritidspedagogutbildning	5	0	12
Årsarbetare i huvudmannens skolor, andel m förskolläraryt utbildning	73	80	64
Årsarbetare i huvudmannens skolor, andel m lärarutbildning	21	21	25
Årsarbetare i huvudmannens skolor, antal per 100 elever	5,5	6,8	7,1
Årsarbetare, antal i huvudmannens skolor	6	8	9

Grundskolan

Variabler			
	2010	2009	2008
Elever, antal i huvudmannens skolor (källa: andel flickor: http://siris.skolverket.se)	1126 48% flickor	1193 48 % flickor	1269
Antal studie- och yrkesvägledare (omräknat till heltidstj.)	1	1	1
Asylsökande elever i grundskolan, antal	65	54	29
Elever folkbokf i kommunen, andel i annan kommuns skola	0,7	0,8	0,5
Elever folkbokf. i kommunen, andel i fristående skola	17,6	17,2	14,5
Elever, andel (%) i svenska som andraspråk av tot. antalet elever	3,8	3,8	0,5
Elever, andel (%) som ej uppnådde målen i engelska	5,5	7	8,4
Elever, andel (%) som ej uppnådde målen i matematik	6	9,2	10,7
Elever, andel (%) som ej uppnådde målen i svenska som andraspråk	42,9	0	0
Elever, andel (%) som ej uppnådde målen i svenska	5,7	7,3	7
Elever, andel som ej uppnått målen i ett, flera eller alla ämnen	15,3	20,1	22,6
Elever, andel som är behöriga till gymnasieskolan	88,4	87,3	85,7
Lärare (heltidstj.), andel med pedagogisk utbildning	91	89	86
Lärare, antal personer	130	139	143
Meritvärde i åk 9 genomsnittligt, flickor	215,2	206,8	202
Meritvärde i åk 9 genomsnittligt, pojkar	190,8	188,8	192,7
Meritvärde i åk 9 genomsnittligt, samtliga elever	202,4	198,2	197
Modersmålsundervisning, andel av berättigade elever som deltar	5,3		
Modersmålsundervisning, andel elever berättigade till underv	3,4	3,4	1,6
Pedagogisk personal i huvudmannens skolor, antal heltidstjänster	9,8	10,1	9,9

per 100 elever			
Skolor, antal	9	9	10
Lärare, antal heltidstjänster	109	119	125
Kostnad per elev ((källa: SIRIS 2010/2011)	95 500		
	SEK		

Gymnasiet

Variabler			
	2010	2009	2008
Antal elever totalt hos kommunala huvudmän (källa – andel kvinnor: http://siris.skolverket.se)	533 46 % kvinnor	617 46 % kvinnor	665
Elever, antal folkbokförda i kommunen som gick i egna kommunens gymnasieskola	468	529	562
Elever, antal folkbokförda i kommunen som gick i fristående gymnasieskola belägen i annan kommun	74	54	50
Elever, antal folkbokförda i kommunen som gick i annan kommunal gymnasieskola	150	154	151
Antal studie- och yrkesvägledare (omräknat till heltidstjänster)	1	1	2
Elever i huvudmannens skolor, andel med grundlägg behörighet t univ o högsk	93	92	94
Betygspoäng, totalt i genomsnitt	13,9	13,6	14,1
Elever i huvudmannens skolor, andel nybörjare som fullföljde linje/pgm inom 4 år, totalt	62	62	63
Elever i huvudmannens skolor, andel på individuella program	11,8	12,5	12,3
Lärare i huvudmannens skolor, antal heltidstj. per 100 elever	9,5	8,9	8,7
Lärare i huvudmannens skolor (heltidstj), andel m pedagogisk utbildn	85	76	77
Kostnad per elev, totalt för elever i kommunala skolor (källa: Kommunblad)	105 700	99 900	91 300

Komvux

Variabler			
	2010	2009	2008
Antal studie- och yrkesvägledare (omräknat till heltidstjänster)	1	1	1
Elevantal i huvudmannens skolor	309	297	246
Elever i huvudmannens skolor, andel i grundläggande vuxenutbildn.	17	11	12
Elever i huvudmannens skolor, andel i gymnasial vuxenutbildning	83	78	84
Elever i huvudmannens skolor, andel med studieavbrott	10	14	16

Elever, andel (%) som är födda utomlands	28	22	16
Elever, andel kvinnor	61	61	68
Kursdeltagare i huvudmannens skolor, andel i gymn.vuxenutb/påbyggnadsutb som slutf kurs	81	73	80
Kursdeltagare i huvudmannens skolor, andel i grundlägg. vuxenutb. som slutfört kurs	64	75	80
Lärare i huvudmannens skolor (heltidstj.), andel med pedagogisk utb.	45	40	43
Lärare i huvudmannens skolor, antal personer	4	3	6

Särvux

Variabler			
	2010	2009	2008
Elevantal i huvudmannens skolor	15	13	12
Elever i huvudmannens skolor, andel kvinnor	40	23	33
Elever i huvudmannens skolor, andel på grundsärskolenivå	47	46	42
Elever i huvudmannens skolor, andel på gymnasiesärskolenivå	0	0	0
Elever i huvudmannens skolor, andel på träningsskolenivå	60	54	58
Lärare i huvudmannens skolor, antal personer	2	3	2
Undervisningstimmar (60 min) per elev och vecka	3,7	4	7

Svenska för invandrare

Variabler			
	2010	2009	2008
Elever i kommunen, antal som deltagit i utbildning	65	69	67
Elever, andel i läs och skrivinlärning	6	10	.
Elever, andel som är kvinnor	57	64	67
Elever, andel som är män	43	36	.
Lärare (heltidstj), andel m pedagogisk högsk. examen	85	92	100
Lärare, antal personer	5	4	4
Studieresultat Andel kursdeltagare som uppnått målen i nationella provet, kurs B	63	.	.
Studieresultat Andel kursdeltagare som uppnått målen i nationella provet, kurs D	48	.	.

Gymnasiesärskolan

Variabler			
	2010	2009	2008
Elevantal i huvudmannens skolor, gymn.särsk	4	11	15
Elever i huvudmannens skolor, andel kvinnor, gymn.särskola	50	18	27
Elever, andel i verksamh.träning, gymn.särsk	0	18	100
Elever, andel i yrkesträning, gymn.särsk	0	73	0
Elever, andel i yrkesutbildning, gymn.särsk	100	9	0
Lärare (heltidstjänster) andel (%) med pedagogisk högskoleexamen	100	..	..
Lärare (heltidstjänster) andel (%) med specialpedagogisk högskoleexamen	96	..	..
Lärare (heltidstjänster) antal per 100 elever (källa: Kommunblad)	40,5	..	..
Lärare, antal personer, gymn.särsk	4	2	2

Obligatoriska särskolan

Variabler			
	2010	2009	2008
Elever i huvudmannens skolor, andel flickor, obl.särsk	28	40	38
Elever, andel i grundsärskolan, ej integrerade	28	0	0
Elever, andel i grundsärskolan, integrerade i grundskolan	44	80	75
Elever, andel i träningskolan, obl.särsk.	28	20	25
Elever, antal i huvudmannens skolor, obl.särsk	18	10	8
Lärare (heltidstj), andel med pedagogisk utb, obl.särsk	47	57	78
Lärare (heltidstj), andel med specialpedag.utb, obl.särsk	18	36	43
Lärare, heltidstjänster per 100 elever, obl.särsk	45,5	353,5	294

Tabell 1 Utvalda områden ur Skolverkets jämförelsetal (källa: <http://www.jmftal.artisan.se/default.aspx>)

Enskilda förskolor och grundskolor

I Hedemora kommun finns flera enskilda förskolor. Snödroppen är en Waldorfförskola belägen i Dormsjö. Den 15 okt 2010 hade förskolan 13 barn inskrivna. Där finns också Annaskolan, en Waldorfförskola med åk 1-9. Den 15 oktober 2010 var 39 elever inskrivna i skolan.

Olympicas förskola har tre förskolor/förskoleavdelningar, Trollet, Gläntan och Kultingen med totalt 84 inskrivna barn i oktober 2010. Tollet och Glänta är belägna i centrala Hedemora, medan Kultingen finns i Övernora. Olympicaskolan med F-åk 9, som finns i centrala Hedemora, hade 15 okt 2010 216 elever i de olika årskurserna.

Noas Ark är en enskild förskola som drivs i form av ett handelsbolag och har en kristen värdegrund. Den hade vid samma tidpunkt 23 barn inskrivna.

Elevhälsan

Elevhälsan utgör ett eget verksamhetsområde inom kommunens förskole-, grundskole- och särskoleverksamhet, där skolhälsovård, specialpedagogiska insatser och stöd till elevvårdsarbetet ingår.

Organisation och resurser

Resursteamet finns i gemensamma lokaler, med undantag för skolsköterskor som finns stationerade på några av skolorna.

Elevhälsans ledning

1,0 verksamhetschef
0,4 assistent

Tjänster resursteamet

3,0 specialpedagoger, (+ 0,2 tillfällig specialpedagogisk resurs)
2,0 socionomer (skolkuratorer)
1,0 skolpsykolog
3,3 skolsköterskor
0,2 skolläkare

Övriga tjänster

0,5 samordnare Skoldatatek
1,0 verksamhetsledare Familjecentral
2,0 lärare (undervisning vid hem för vård och behandling)
1,0 projektledare för Modellområde barn och ungas psykiska hälsa

Elevhälsan är en intern resurs för att stärka verksamheternas lärande- och utvecklingsuppdrag, samt det samlade arbetet för en god hälsa. Skolhälsovården omfattar grundskola (inklusive förskoleklass) och särskola, medan övriga resurser inom Elevhälsan även inbegriper förskolan.

Hedemoras modell med en sammanhållen Elevhälsa, där flertalet resurser är samlade i en organisation, ger en möjlighet till en helhetssyn på både behov och förslag till åtgärd eller insats, vilket är viktigt då t ex elevers behov av särskilt stöd kan vara komplext.

Elevhälsans uppgift är att på uppdrag av skolledning och rektorer arbeta med bland annat kartläggning, bedömning, handledning, utbildning, stöd eller träning.

Elevhälsan svarar också för och ingår i flera kommunövergripande utvecklings- och fortbildningsinsatser för att främja kvalitet och likvärdighet inom kommunens verksamheter.

Underlag för utvärdering

Den kommunövergripande kvalitetsredovisningen för läsåret 2010/2011 utgår från de kvalitetsredovisningar som varje enhet upprättat. Enheternas redovisningar avser verksamhetsåret 2010/2011.

Dessutom används följande som underlag för redovisningen:

- Barnenkät – Likabehandlingsplan, 4-5 åringar: 3 svarsalternativ från ”Inte bra” – ”Bra”)
- Elevenkät – Likabehandlingsplan, F-klass – åk 2: 3 svarsalternativ från ”Inte bra” – ”Bra”, åk 3- gymnasiet: 4 svarsalternativ, maxvärde 4
- Elevenkäter SKOP (SkolKlimat och Pedagogik, Hedemora kommuns enkät)
4 svarsalternativ, maxvärde 4

- Studerandeenkäter
- Personalenkät, förskolan 5 svarsalternativ, maxvärde 5
- Personalenkäter, skolan, SKOP (SkolKlimat och Pedagogik, Hedemora kommuns enkät), 4 svarsalternativ, maxvärde 4
- Föräldraenkät till alla barn i förskolan och på fritids samt elever i åk 2, 5, 8, 6 svarsalternativ, maxvärde 6
- Verksamhetssystem – Procapita
- Statistikdatabaser – www.skolverket.se, <http://siris.skolverket.se>, ,

Händelser/utveckling under året

Förskolan och pedagogisk omsorg

- Ny skollag införs från juli 2011. De nya styrdokumenterna började implementeras i verksamheten under vt 2011.
- Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) har reviderats och arbetet med den har påbörjats.
- Lärarlegitimation införs för förskollärare och lärare (beslut i riksdagen februari 2011).
- Skolverket ansvarar för legitimeringen, som ska vara klar 2015. I samband med detta behövs en övergripande kompetensinventering, och reformen kan komma att kräva utbildningsinsatser.
- Förskolan Kristallens lokaler är uppsagda och ersättningslokaler kommer att presenteras under nästa läsår.
- Behovet av fler förskoleplatser har inneburit att öppning av en ny förskoleavdelning har förberetts under våren 2011.
- Noas Ark, fristående förskola, har ansökt om att öppna ytterligare en avdelning. Olympica skolan har också ansökt om att få utöka sin förskola med en avdelning. Kommunen har godkänt ansökan och verksamheten kommer att öppna under hösten 2011.
- Andelen 1-5 åringar som är inskrivna i barnomsorg har ökat från 89 till 94 %.

Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem

- Arbetet med att införa en ny skollag från 2011 påbörjades under vt 2011.
- Hedemora kommun har tilldelats 320 tkr i Skolverkets matematiksatsning för att öka kompetensen hos pedagoger att analysera, kartlägga och bedöma elevers kunskaper i matematik. Alla lärare i grundskolans årskurser 1-6 deltar i studiecirkel i matematik. Hedemora kommun har dessutom valt att genomföra studiecirkel även i svenska.
- Vid årsskiftet flyttades skolan i Garpenberg till nya lokaler. I samband med flytten utrustades skolan med modern IKT-teknik. Det befintliga köket rustades och är nu ett tillagningskök för både förskolan och grundskolan.

- Planering för ombyggnation av köken vid Vikmanshyttans skola och Smedby skola har pågått under läsåret.
- Fortbildning av lärare för kompetens att använda NTA¹- lådor i undervisningen har fortsatt under läsåret.
- Skola 24 – frånvaro, har använts av skolår 7-9. Skola24 används för att följa upp elevernas frånvaro.
- Projekt Brobygge² har fortsatt under läsåret.
- Kommunövergripande kompetensutveckling har under läsåret varit inriktad på att utveckla pedagogiken i matematik och svenska för förskoleklass – årskurs 6.
- Antalet asylsökande elever har mer än dubblats under de sista två läsåren, till 65 elever.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

- En ny gymnasieskola - Gy11 börjar gälla från och med höstterminen 2011.
- En ny gymnasieförordning trädde i kraft 1 feb 2011.
- På Martin Koch har drivits ett utvecklingsarbete för att ta fram en arbetslagsorganisation.
- Martin Koch har fått tillstånd att starta riksrekryterande utbildning, inriktning mot bergarbete inom Bygg- och anläggningsprogrammet.
- En anläggningsmaskinförarutbildning kommer att starta inom samma program.
- Kostnaden totalt för elever i kommunala skolor har ökat med 5 800 kr det senaste året.

Vuxenutbildningen

- Öppet Hus har anordnats för att identifiera vilka personer som är i behov av utbildning.
- Under läsåret har arbetet med att förbereda för reformer inom vuxenutbildningens samtliga skolformer påbörjats, VUX 2012.

---

¹ NTA-konceptet innehåller metoder för lokalt utvecklingsarbete och vilar på fem grundpelare för skolutveckling och lärande i naturvetenskap och teknik. <http://www.nta.kva.se/>

² Projekt Brobygge har syftet att hitta gemensamma värderingar kring vilka kunskaper och kunskapskrav som är viktiga för barn och ungdomar i olika åldrar, skapa bra övergångar genom hela skolsystemet, skapa likvärdighet vid betygssättning samt att skapa förståelse och kännedom om varandras arbetsuppgifter.

Resultat och måluppfyllelse

Nationella mål

Normer och värden

En stor andel av barn, elever och studerande i Hedemoras förskole- och skolväsende trivs i sin förskola/skola. Detta kan man se i Hedemora kommuns egen enkät SKOP (SkolKlimat och Pedagogik).

Pojkarna trivs bättre än flickorna på fritids medan flickorna trivs bättre än pojkarna i skolan. En stor del av eleverna anger att det är bråkigt på raster och att de har svårt att koncentrera sig på lektionerna. Det är endast marginell skillnad mellan flickor och pojkars åsikter. Trygghet inomhus och utomhus, samt studiero, för både flickor och pojkar, är viktiga förbättringsområden för fritidshem och skola.

Föräldrar till barn i förskolan ger påståendet ”förskolan arbetar framgångsrikt mot kränkande behandling” medelvärde 5,29. Föräldrar till barn på fritids ger påståendet att ”fritidshemmen arbetar för att ge barnen grundläggande värderingar om människors lika värde”, medelvärde 5,28. Föräldrar till barn i skolan är inte lika nöjda med skolans arbete mot kränkande behandling och ger påståendet medelvärde 4,75. (Maxvärdet i föräldraenkäten är 6). Alla enheter måste förbättra sitt arbete mot kränkande behandling. Förbättringsarbete måste fortsätta tills ingen alls kränkning förekommer.

I Likabehandlingsenkäten (maxvärde 4) till elever från åk 3 - 6 får avsnittet ”På vår skola behandlas alla med samma värde”, medelvärde 3,6 (flickor: 3,6 - pojkar: 3,5). I årskurs 7-9 är det färre som anser att alla behandlas lika och där blir medelvärdet 2,8 (flickor: 2,8 - pojkar: 2,8). På gymnasiet blir medelvärdet 3,1 ((flickor: 3,1 - pojkar: 3,1) %). En analys av orsaken till att de äldre eleverna och framför allt elever i åk 7-9, upplever att inte alla behandlas lika måste göras och åtgärder sättas in. En av frågorna under detta avsnitt handlar om man behandlas lika om man är pojke eller flicka. Där ger enkätsvaren liknande utfall som avsnittet i helhet. Det är ingen skillnad på hur flickor och pojkar ser på påståendet.

Utveckling och lärande/Kunskaper

I Hedemora kommuns SKOP-enkät (elever i åk 5 och 8 i grundskolan samt åk 1 på gymnasiet har deltagit) ger eleverna frågorna under ”Undervisning” ett medelbetyg på 2,97 (max 4). Den fråga som får lägst betyg, 2,5, är ”Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer”. En utvärdering av undervisning behöver göras och kompetensutveckling för pedagoger genomförs.

Eleverna anser, enligt SKOP-enkäten att lärarna i skolan har höga förväntningar på eleverna. Medelvärde under rubriken ”Förväntningar” är 3,39.

Antalet elever i åk 9 som är behöriga till gymnasiet har ökat något. Meritvärdet hos flickor har ökat kraftigt, medan pojkarnas meritvärde är mer eller mindre stabilt. Ett resultat som inte är tillfredsställande och måste analyseras och åtgärdas.

Elever, andel som har grundläggande behörighet från gymnasiet till högskola/universitet har varit stabilt, 92-94 % de senaste tre åren.

Andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år är fortsatt låg, 62 %. Detta är ett problem som måste åtgärdas.

Av andelen elever som läser svenska som andra språk är det 43 % som inte når målen. Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk är viktigt och behöver utvecklas.

Alla elever i grundsärskolan, år 1-6, når målen utifrån sina förutsättningar i alla ämnen.

Ansvar och inflytande

I den enkät som barn, 4-5 år, besvarat får fråga 6 "Får du vara med och bestämma på förskolan?" ett medelvärde på 2,4 (flickor: 2,3 - pojkar 2,6, maxvärde på barnenkäten är 3. I förskolornas kvalitetsredovisningar kan man se att personalen är medveten om detta och jobbar med att utveckla barnens ansvar och inflytande.

Avsnittet om "Elevmedverkan" i SKOP-enkäten (åk 5, 8 och gymnasiet år 1) får ett medelvärde på 2,92, max 4. Ett resultat som behöver förbättras och möjligen kopplas ihop med lusten att lära, under Kunskaper.

Föräldraenkäten, som vänder sig till vårdnadshavare till elever i åk 2, 5 och 8, tar i 10 frågor upp området om inflytande och delaktighet dessa frågor får det totala medelvärdet 5,13 (max 6), vilket är ett gott betyg.

Förskola/Skola och hem

I förskolans föräldraenkät får frågan om kontinuerlig dialog och utbyte av information ett väldigt högt omdöme. 5,28 (max 6).

I SKOP-enkäten för elever, under avsnittet Skola-hem, får skolan ett högt medelvärde 3,4. Det är endast två frågor, men frågan om utvecklingssamtalen får ett mycket högt värde 3,6. Eleverna tycker att de får information om hur skolarbetet går och hur det kan förbättras.

Frågorna i föräldraenkäten som handlar om samarbetet mellan skola och hem får ett medelvärde på 5,2, max 6

Övergång och samverkan

Hedemora kommuns arbete med projekt Brobygge innehåller en beskrivning av hur överlämning mellan olika enheter och skolformer ska genomföras. I några av enheternas kvalitetsredovisningar framkommer att denna arbetsordning inte följs. Några enheter ser överlämning som ett område de vill och behöver utveckla.

Skolan och omvärlden/Utbildningsval – arbete och samhällsliv

I grundskolan finns en utbildad studie- och yrkesvägledare, som jobbar mot åk 7-9. Det finns en utbildad studie- och yrkesvägledare för gymnasiet elever och en studie- och yrkesvägledare under utbildning, för Komvux:s studerande.

I årskurserna F-klass – åk 6 har det till största delen varit respektive klasslärare som gett eleverna inblick i närsamhälle och dess arbets-, förenings- och kulturliv. Inför läsåret 2011-2012 har en ny SYO-plan fastställts av utbildningsnämnden. Det innebär att studie- och yrkesorienterande insatser ska få större fokus i hela grundskolan.

Redovisning av hur grundskolan och gymnasiet arbetar mot omvärlden och gymnasiet arbetar med utbildningsval – arbete och samhälle är ett område som ska förbättras.

Uppföljning, utvärdering och utveckling/Bedömning och betyg

I förskolans föräldraenkät, fråga 7 och 8, redovisar föräldrarna sin syn på utvecklingssamtalen. Medelvärdet på frågorna är 5,7 och 5,6. Vilket är en hög ranking av utvecklingssamtalen.

Skolans föräldraenkät redovisar detta främst i frågorna 5 och 10. Fråga 5 handlar om vårdnadshavare får fortlöpande information om sitt barns utveckling. Det ger vårdnadshavarna

ett medel av 5,14. Fråga 10 som handlar om hur utvecklingssamtalen genomförs. Här ger vårdnadshavarna lärarna ett gott betyg, 5,61.

Några av Hedemoras grundskolor arbetar med Portfolio. Det är ett redskap som inbjuder eleverna att ta allt större ansvar för sina studier samt även övar eleverna i att bedöma sina egna arbeten.

Förskolechefens/Rektors ansvar

Förskolechefer och rektorer har ansvar för att verksamheten inriktas mot de nationella målen och att de följs upp och utvärderas. Elevinflytande, arbetsmiljö, elever får det stöd de behöver, fungerande kommunikation mellan hem och skola, ämnesövergripande ämnesområden, samverkan mellan skolformer och arbetslivet, organisera studie- och yrkeslivsinformation, kompetensutveckling, internationella kontakter.

Skolledningen får ett lågt resultat i SKOP-elevenkäten. Medelvärdet är 2,43. Högst värde får rektors intresse av hur mycket eleverna lär sig och att det är arbetsro på lektionerna. Vilket är en motsägelse mot hur förhållandevis många elever upplever att det är.

Eleverna ger miljön i skolan betyget 2,9. Lägst värde får skolmaten, 2,4 och högst att eleverna känner sig trygga i skolan, 3,4.

I SKOP-enkäten för elever, under rubriken "Lärares stöd" redovisar eleverna ett högt värde, 3,3. Den enda frågan som får något lägre resultat, 3, är den om eleverna får mer beröm än tillsägelser.

Modersmålsstöd och undervisning

Enlig skollagen ska barn/elev med annat modersmål än svenska få möjlighet att utveckla sitt modersmål/erbjudas modersmålsundervisning. Andelen grundskoleelever som är berättigade till undervisning är 3,4 %. Det är dock endast ca 5 % av dessa som deltar i modersmålsundervisning. Orsaker till det kan vara att eleverna väljer att inte läsa modersmål eller att modersmålsundervisning inte funnit i elevens modersmål. I grundskolan har modersmålsundervisning getts i ryska, persiska och arabiska under läsåret 2010-2011.

På gymnasiet har två elever läst persiska på grundskolenivå.

SKL:s jämförande frågor

Frågor om hur eleverna mår och upplever sin skolsituation, åk 5, 8 och gy åk 2	
Svarsalternativ 1 2 3 4	
Fråga	Totalt i kommunala skolor åk, 5, 8 gy åk 2 2011
Jag känner mig trygg i skolan	3,4
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer	2,5
Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter	3,1
Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena	3,1
Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	3,4
Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet	3,2
Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen	3,5
Medelvärde totalt	3,2

Tabell 2 SKL:s jämförande frågor (maxvärde 4)

Kommunala mål och målområden

Utöver de nationella målen har utbildningsnämnden fattat beslut om verksamhetsmål för utbildningsförvaltningens olika områden.

I skolplanen för 2008-2011 prioriteras ett antal målområden: trygghet, kunskaper och färdigheter, allas lika värde, individualisering – uppföljning, demokrati – delaktighet – inflytande, arbetsglädje och en god arbetsmiljö, profilering, internationalisering, samverkan, god tillgång till förskola och skola. Vissa av dessa mål redovisas under de nationella målen övrig nedan.

Ett strategiskt mål i Hedemora kommuns vision är att vara en ekokommun. Det innebär att alla kommunens skolor ska arbeta mot Grön Flagga eller skola för Hållbar utveckling.

Ett annat fokusområde i Hedemora kommun är jämställdhet.

Förskolan och pedagogisk omsorg

Utbildningsnämndens verksamhetsmål för förskolan:

- Förskolan ska genom lek i en stimulerande miljö öka nyfikenheten och lärandet för matematik och språk för alla barn, både flickor och pojkar.
- Förskolan ska stärka alla barns, både flickor och pojkars möjligheter att utveckla sitt modersmål och sin kulturella identitet.

Förskolornas personal jobbar aktivt för att utveckla både ute- och inomhusmiljö och göra den stimulerande och lärorik. I personalenkäten svarar över 90 % av personalen att man motiverar barnen till nyfikenhet och upptäckarglädje och nästan lika många menar att verksamheten utmanar och stimulerar barnen till att reflektera och lösa problem. I barnenkäten, för 4-5 åringar, kan man se att barnen tycker om de olika platserna och aktiviteterna på förskolan. Mellan 76-88 % av barnen visar en glad symbol som svar på de olika frågorna.

I kommunens projekt Brobygge har fokus på matematik och språk i förskolan förstärkts.

På förskolan Ekorren i Långshyttan, Björkbacken i Vikmanshyttan och på förskolan Stallgården i centrala Hedemora finns de flesta barnen med annat modersmål och annan kulturell identitet. På dessa förskolor pågår arbete för att stärka de asylsökande barnens identitet. Förskolorna använder de olika kulturernas språk och traditioner i verksamheten. Behov av modersmålsstöd finns, men har inte funnits under läsåret. För att nå utbildningsnämndens mål att barnen ska utveckla sitt modersmål måste modersmålsstöd finnas under nästa läsår.

Grundskolan och grundsärskolan med fritidshem

Utbildningsnämndens verksamhetsmål för grundskolan:

- Andelen elever flickor och pojkar som uppnått tillräckliga kunskapsnivåer i nationella ämnesproven i skolår tre ska öka jämfört med resultaten 2010.
- Andelen elever flickor och pojkar som uppnått tillräckliga kunskapsnivåer i nationella ämnesproven i skolår fem ska öka jämfört med 2010. (Från och med 2012 ska andelen elever flickor och pojkar som uppnått tillräckliga kunskapsnivåer i nationella ämnesproven i skolår sex, jämföras med föregående provår.)
- Alla elever, både flickor och pojkar ska uppnå betyget godkänt i alla ämnen.
  - Andelen elever som får slutbetyg i alla ämnen i grundskolan ska öka jämfört med resultaten 2010.

– Andelen elever som är behöriga till nationella program i gymnasieskolan ska öka jämfört med resultaten 2010.

- Det genomsnittliga meritvärdet för elever såväl flickor som pojkar som lämnar grundskolan ska öka jämfört med resultaten 2010.
- Insatser för barn och elever, både flickor och pojkar i behov av särskilt stöd ska göras både i förskolan och i grundskolans tidiga skolår.
- Insatser ska göras utan dröjsmål efter upptäckt.
- Alla elever, både flickor och pojkar ska uppleva trivsel och trygghet i skolan. Resultatet mäts genom elevenkäter och ska vara bättre i förhållande till föregående års mätning.
- Alla elever, både flickor och pojkar ska uppleva att de har inflytande över sitt lärande. Resultatet mäts genom elevenkäter och ska vara bättre än föregående års mätning.

Nationellt prov åk 3	2010	2011 (se källa, nedan)
svenska	81 %	88 %
matematik	74 %	86 %

Tabell 3 Andel som nått kravnivån på ämnesprov åk 3(Källa 2010: http://www.skolverket.se/statistik_och_analys/2.1862/2.4290/2.1512, 2011: Hedemora kommuns adm – nät G:\Barn och Ungdom\Statistik)

Nationellt prov åk 5	2009	2010	2011 (se källa, nedan)
svenska	76 %	88 %	85 %
matematik	76 %	75 %	83 %
engelska	71 %	74 %	73 %

Tabell 4 Andel som nått kravnivån på ämnesprov åk 5 (Källa 2009, 2010: http://www.skolverket.se/statistik_och_analys/2.1862/2.4290/2.1512, 2011: Hedemora kommuns adm – nät G:\Barn och Ungdom\Statistik)

Nationellt prov åk 9	2009	2010	2011 (se källa, nedan)
svenska	93 % ·(- färre än 10 , både flickor och pojkar når inte målen)	79 % (15 % flickor och 29 % pojkar når inte målen)	94 % (Jonsbo 87 %, Vasa 97 %-uppgift saknas för 12 elever)
svenska som andraspråk	– (färre än 10 elever)	– (färre än 10 elever)	Statistik inte tillgänglig
matematik	82 % ·(21 % flickor och 14 % pojkar når inte målen)	90 % (– % flickor och 13 % pojkar når inte målen)	55 % (Jonsbo 68 %, Vasa 50 %-uppgift saknas för 9 elever)
engelska	99 % ·(- färre än 10 , både flickor och pojkar når inte målen)	92 % ·(- färre än 10 , både flickor och pojkar når inte målen)	90 % (Jonsbo 79 %, Vasa 94 %-uppgift saknas för 14 elever)
no			71 % (Jonsbo 77 %, Vasa 69 %)

Tabell 5 Andel som nått kravnivån på ämnesprov åk 9 (Källa 2009, 2010: http://www.skolverket.se/statistik_och_analys/2.1862/2.4290/2.1512, 2011: Hedemora kommuns adm. – nät G:\Barn och Ungdom\Statistik)

Betyg åk 9	2009 (flickor - pojkar)	2010 (flickor - pojkar)	2011 (flickor - pojkar)
Elever som nått målen i alla ämnen	79,9 % (80 - 80)	84,7 % (90 - 80)	78 % (85 - 78)
Elever som är behöriga till nationellt program på gymnasiet	87,3 % (88 - 87)	88,4 % (93 - 84)	(statistik inte tillgänglig än)
Genomsnittligt meritvärde	198,2 (206,8 - 188,8)	202,4 (215,2 - 190,8)	(statistik inte tillgänglig än)

Tabell 6 Resultat grundskolan åk 9. (Källa: <http://siriskolverket.se>, 2011: Hedemora kommuns adm – nät G:\Barn och Ungdom\Statistik)

Utredning och särskilda insatser för barn och elever i förskolan och grundskolan har begärts för ungefär 5 % av barnen i förskolan och cirka 11 % av eleverna i grundskolan, under läsåret. Av 45 nya uppdrag till Elevhälsans resursteam under läsåret var 10 från förskola/förskoleklass och ytterligare 16 från skolår 1-3 (totalt utgör detta 58 % av samtliga enskilda uppdrag – jfr 69 % föregående år) I förskolan är barnens tal- och språkutveckling oftast den vanligaste frågeställningen, medan läs- och skrivsvårigheter samt koncentrationsproblem är de vanligaste hindren i skolan. Projekt Skoldatatek² har permanentats och under läsåret har drygt 100 elever med läs- och skrivsvårigheter fått tillgång till datoriserade hjälpmedel (alltså cirka 5 % av elevantalet). Av 45 nya uppdrag till Elevhälsans resursteam under läsåret var 10 från förskola/förskoleklass och ytterligare 16 från skolår 1-3. Totalt utgör detta 58 % av samtliga enskilda uppdrag, jämfört med 69 % föregående år. Projektet Modellområde barn och ungas psykiska hälsa har tidiga insatser som ett av de mest prioriterade utvecklingsområdena. Ytterligare analyser mm kring tidiga insatser finns att tillgå inom Modellområdesprojektet³.

Elevhälsan ska göra insatser utan dröjsmål. Beredning av de 45 nya ärenden/uppdrag som inkommit till Elevhälsan har skett löpande under läsåret. Nya uppdrag har behandlats nästan varje vecka och en första återkoppling till rektorsområdet har skett senast inom en månad, oftast tidigare.

Av 45 nya uppdrag till Elevhälsans resursteam under läsåret var 10 från förskola/förskoleklass och ytterligare 16 från skolår 1-3 (totalt utgör detta 58 % av samtliga enskilda uppdrag – jfr 69 % föregående år)

Alla elever i Hedemora kommuns skolor ska känna trivsel och trygghet. Under vt 2011 mättes detta i den nya SKOP- enkäten, under rubriken ”Miljön i skolan”. Enkäten genomfördes av elever i åk 5 och 8 samt i årskurs 2 på gymnasiet. Eleverna kunde välja mellan 4 svarsalternativ från ”Stämmer inte alls” till ”Stämmer helt”. I den statistiska bearbetningen gavs dessa alternativ värdet 1-4 och därmed ett medianvärde = 2,5. Medelvärdet av alla elevers svar blev 2,9. (Flickor 2,98 – pojkar 2,90) Den frågan som fick lägst värde av både flickor och pojkar, 2,4, var frågan om ”Maten är bra i skolan”. Däremot svarar många elever, både flickor och pojkar, att de är ”Trygga i skolan”, medelvärdet=3,4.

Eleverna i Hedemora skolor ska ha inflytande över sitt lärande. Detta mättes i SKOP-enkäten under rubriken ”Elevmedverkan”. Medelvärdet för detta avsnitt blev 3,1 (flickor 3,1 – pojkar 3,1) Lägst betyg gav eleverna, både flickor och pojkar, frågan om de ”får vara med att planera och diskutera hur skolarbetet ska genomföras = 2,6. (Källa: SKOP-enkät 2011)

³ Modellområdesprojektets övergripande mål är att barns och ungas psykiska hälsa ska mötas med en helhet – det vill säga att barn, unga och deras närstående får den hjälp de behöver när de behöver det. Projektet sak utifrån lokala förutsättningar, ta fram fungerande metoder för arbete och samverkan. www.skl.se/psynk

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Utbildningsnämndens verksamhetsmål för gymnasieskolan:

- Andelen elever, flickor och pojkar, med minst betyget godkänt i samtliga ämnen i sitt avgångsbetyg ska öka jämfört med resultaten 2010.
- Andelen elever, flickor och pojkar, som lämnar gymnasiet inom fyra år med godkända betyg i samtliga ämnen ska ha ökat jämfört med 2010.
- Eleverna, flickor och pojkar, ska uppleva att skolan erbjuder en hög kvalitet på undervisningen. Resultatet mäts genom elevenkäter.
- Eleverna, flickor och pojkar, ska uppleva trivsel och trygghet i skolan. Mäts genom elevenkäter och ska förbättras jämfört med resultatet 2010.

Eftersom ingen officiell statistik finns av andelen elever med minst godkänt i alla ämnen, redovisas andelen gymnasieelever med grundläggande behörighet från studieförberedande- och yrkesförberedande program.

Grundläggande behörighet till univ. och högskola	2009 (flickor - pojkar)	2010 (flickor - pojkar)	2011 (flickor - pojkar)
	94 % (96 – 91)	92 %	93 %

Tabell 7 Gymnasieelevers grundläggande behörighet (Källa: <http://www.jmftal.artisan.se/default.aspx>)

Andelen som fullföljer sin gymnasieutbildn. inom 4 år, exkl. IV	2009 (flickor - pojkar)	2010 (flickor - pojkar)	2011 (flickor - pojkar)
	67 % (73 – 62)	69 % (statistik inte tillgängl.)	68 % (statistik inte tillgängl.)

Tabell 8 Gymnasieelever som fullföljer sin utbildnings inom 4 år (källa: <http://www.kolada.se>)

Vuxnas lärande

Nationella målet är att alla vuxna skall ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning.

Enligt Hedemoras skolplan 2008-2011 ska vuxenutbildningen anpassas efter det behov som finns i närregionen och hos dess invånare, samt arbeta med prioriterade målområden.

Hedemora Lärcentrums strategiska mål

- Skapa en lärande miljö som stimulerar den studerande till att ta eget ansvar, samt att den studerande skall känna att den har inflytande och delaktighet i sin utbildning.
- Samtliga studerande skall känna att vuxenutbildningen erbjuder hög kvalitet på kurser och utbildningar. Den studerande skall ges redskap att fullfölja påbörjad utbildning, samt ges möjlighet att höja sin egen kvalitet.

- Samtliga studerande skall känna trygghet och trivsel på Hedemora Lärcentrum, vuxenutbildningen, där de skall kunna uppleva KASAM – känsla av sammanhang – i sin egen studiesituation.

Hedemora Lärcentrum skriver i sin kvalitetsredovisning att åtskilliga elever haft svårigheter att arbeta självständigt. En åtgärd för att motverka att elever inte klarar sina studier är att hitta metoder för att hitta elever som behöver extra stöd, innan de påbörjar sina studier. Lära elever som är i behov av det, studieteknik.

Det finns ett antal studerande på varje kurs som inte fullföljer sina studier, av olika anledningar. Hedemora Lärcentrum anger att uppsökande verksamhet behöver sättas in när elever visar tecken på att avbryta studierna. Studenterna behöver då olika stöd, t ex studieteknik, struktur på undervisningen, nytt undervisningsmaterial, mer lärarledd tid, etc.

Utvärdering av studerandes trivsel görs i en enkät. Fråga 6 i den påstår ”Jag trivs på Hedemora Lärcentrum”. Medelvärde på den frågan är 8,3 (max 10), vilket är ett högt värde. Den övervägande delen av dem som svarat anger att de trivs därför att de känner trygghet.

Elevhälsan

Utredningar och särskilda insatser har utförts för ca 5 % av barnen i förskolan och cirka 11 % av eleverna i grundskolan.

I förskolan är barnens tal- och språkutveckling oftast den vanligaste frågeställningen, medan läs- och skrivsvårigheter samt koncentrationsproblem är de vanligaste hindren i skolan.

Projekt Skoldatatek² har permanentats och under läsåret har drygt 100 elever med läs- och skrivsvårigheter fått tillgång till datoriserade hjälpmedel (alltså cirka 5 % av elevantalet).

En effekt av bättre mätmetoder under läsåret visade på ett tydligt sätt att skolfrånvaron bland högstadiel elever är så pass hög att den med största säkerhet har stor betydelse för kunskapsresultaten. Ett strategiskt arbete för att möta problemet med skolfrånvaro bland elever i skolår 7-9, inleddes under läsåret.

Arbetsmiljö

I SKOP-enkäten för personal redovisas bl.a. ”Lärarnas arbetsmiljö”. Den får medelvärde 2,91 av männen och kvinnorna ger 3,04 som betyg till arbetsmiljön. Lägst resultat får utrymmen för lärares avkoppling av både kvinnor och män.

Miljö

Enligt Hedemora kommuns miljömål ska alla skolor arbeta mot att få utmärkelsen Grön Flagg. Alla grundskolor och gymnasiet, utom Vasaskola åk 7-9, har fått utmärkelsen.

Jämställdhet

Hedemora arbetar med att jämställdhetsmärka alla kommunens förskolor och skolor. Fram till och med läsåret 2010-2011 har följande enheter jämställdhetsmärkts: fritidshemmet Jonsbo, förskolan Ekorren och Stjärnsund med gemensam märkning för fritidshem, förskola och skola samt Smedby fritidshem/förskola/skola.

Det innebär att all personal, inklusive rektor, deltagit i en 3 terminer lång utbildning i ”På lika villkor”. Kursen ges vid 5 tillfällen per termin och varje tillfälle är 2 timmar långt. Där har deltagarna bland annat studerat hur ojämställdhet görs i samhället och vad jämställdhet betyder. De har också noggrant tagit reda på vad lagar, styrdokument och läroplaner säger i frågan. De har observerat sig själva och varandra, hur de gör i vardagen - ”Hur görs ojämställdhet hos oss?” - och provat andra sätt att arbeta. Slutligen, med detta som kunskapsbas, har de skrivit en

handlingsplan för hur de vill arbeta framöver för att vara en jämställdhetsmärkt förskola eller skola.

Elevernas val till gymnasiet redovisas i nedanstående tabell. Där kan man se att en stor andel av studerande på Barn- och fritidsprogrammet och Handels- och administrationsprogrammet är kvinnor. På Elprogrammet och Fordonsprogrammet studerar färre än 10 kvinnor. På Hantverksprogrammet är 28 % kvinnor. För att motverka traditionella yrkes val behöver jämställdhetsarbetet förstärkas i hela skolsystemet.

Läsåret 10/11	Antal	Andel	Andel m	Antal,	Antal	Antal
	elever	kvinnor	utl bakgr	elever,	elever	elever
Program		(%)	(%)	år 1	år 2	år 3
Totalt, samtliga program	533	46	10	198	149	186
Barn- och fritidsprogrammet	34	85	..	10	10	14
Elprogrammet	26	.	..	.	13	13
Estetiska programmet	39	59	..	19	.	20
Fordonsprogrammet	49	..	..	16	19	14
Handels- och administrationsprogrammet	41	88	..	11	16	14
Hantverksprogrammet	40	28	..	12	..	19
Hotell- och restaurangprogrammet	28	64	..	14	..	..
Individuellt program	63	44	33	60	..	..
Industriprogrammet	38	..	..	13	14	11
Naturvetenskapsprogrammet	38	63	..	14	11	13
Samhällsvetenskapsprogrammet	84	69	..	18	31	35
Specialutformat program	..	..	.	.	..	..
Teknikprogrammet	44	..	.	11	15	18

Tabell 9 Andel studerand på de olika programmen. (källa: www.skolverket.se)

Uppföljning av likabehandlingsplaner

Enheternas likabehandlingsplaner har granskats. Ett konstaterande som gjorts är att det finns utvecklingsområden.

Redovisningarna behöver få en enhetlig struktur, för att öka läsbarheten. De nationella målen behöver utvärderas tydligare. Kommunala mål och målområden beskrivas tydligare samt hur och när de mäts. Varje delområde ska analyseras och förslag till åtgärder beskrivas.

I alla enheternas redovisningar kan man se att det finns rutiner för hur man arbetar med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Det finns också tydliga rutiner för hur man agerar vid misstänkt kränkning.

I elevenkäten om likabehandling, som alla elever från förskoleklass till gymnasiet svarar på, kan man se att i de lägre och äldre åldrarna är det ca 3-4 % som anser sig blivit utsatta för hot, våld, utfrysning, mobbing. Under åren 7-9 är det en dubblering av andelen elever som anser att de blivit illa behandlade.

Föräldrar till elever i förskola och fritids samt åk 2,5 och 8 har svarat på en enkät. I den kan man se att föräldrar till barn i förskolan får mer information om likabehandlingsplaner, ca 58 % anser att det stämmer helt och ca 30 % delvis. Motsvarande siffror för skolan är ca 42 % och 21 %.

Vad gäller föräldrars syn på om förskola och skola arbetar framgångsrikt så får även här förskolan ett bättre omdöme. Ca 50 % stämmer helt och 30 % stämmer delvis för förskolan och 32 % och 21 % för skolan.

Sammanfattning och förslag till förbättringsområden

Hedemora kommun har välfungerande förskolor och skolor. Det finns dock ett antal förbättringsområden som framträder vid granskning av verksamheten.

Det finns ett antal elever som inte trivs i skolan och en stor del av eleverna anger att det är bråkigt på raster och att de har svårt att koncentrera sig på lektionerna. Detta måste analyseras ytterligare och tillsammans med eleverna föreslå åtgärder för att förbättra trivseln och rast- och studiemiljön.

Föräldrar till barn i skolan är inte nöjda med skolans arbete mot kränkande behandling. I enheternas kvalitetsredovisningar kan man se att enheterna anser att det kan bero på att vårdnadshavare inte har fått tillräcklig information. Enheterna arbetar på olika sätt för att informera. Det är på sin plats att fundera över om det finns fler vägar för att få mer nöjda föräldrar. Förbättra arbetet mot kränkande behandling och informera om hur man jobbar.

I elevenkäten utvärderar eleverna undervisningen och den fråga som får lägst betyg, 2,5, är att undervisningen ger lust att lära mer. Skolan måste arbeta för att hitta påverkansfaktorer för elevernas lust att lära.

Meritvärdet för flickor (samtliga elever) i åk 9, har ökat kraftigt, medan pojkarnas meritvärde är mer eller mindre stabilt. En speciell uppföljning och utvärdering av detta resultat bör genomföras.

Undervisningen för elever som läser svenska som andraspråk behöver utvärderas och utvecklas så att fler elever når målen.

Andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år är fortsatt låg. Totalt för alla elever ligger andelen på 62 %. Detta är ett problem som måste analyseras och åtgärdas.

För att uppnå en jämnare fördelning av flickor och pojkar på gymnasieprogrammen behöver jämställdhetsarbetet förstärkas i hela kommunens skolsystem.

Ett område som ska utvecklas är barn och elevers inflytande. I den enkät som barn, 4-5 år, besvarat får fråga 6 "Får du vara med och bestämma på förskolan?" svarar 60 % av barnen ja, 22 % svarar ibland, 18 % svarar nej. Avsnittet om "Elevmedverkan" i SKOP-enkäten, ger ett medelvärde på 2,92. Ett godkänt resultat men ett viktigt område som ändå behöver utvecklas. I enheternas redovisningar ligger tyngdpunkten på att få barn och elever medvetna om att de får vara med och bestämma. Förskolor och skolor behöver utvärdera hur barn och elever har inflytande.

I SKOP-enkäten för personal, under "Elevfokuserat arbetssätt" får påståendet "På den här skolan stimuleras eleverna att ta ansvar för sina studier" ett högt värde (3,4) av personalen. Hela avsnittet har medelvärdet 3,44. Personal och elevers syn på om de har inflytande skiljer sig uppenbarligen åt.

I projekt Brobygge finns en arbetsordning för hur övergångar och överlämningsamtal ska genomföras. Flera enheter skriver i sina kvalitetsredovisningar att de inte är tillfreds med hur övergångar fungerar och vill utveckla dessa rutiner. Rutinerna för överlämning som finns i Brobygge bör ses över och följas av alla förskolor och skolor i kommunen.

Redovisning av hur grundskolan och gymnasiet arbetar mot omvärlden behöver utvecklas och måluppfyllelse bedömas efter grundskolans och gymnasiets läroplaner och Hedemoras SYO-plan.

Vid genomgång av kvalitetsredovisningen tillsammans med förskolechefer, rektorer och politiker utses ansvariga för de olika förbättringsarbetena.